

Milá studentko / Milý studente,

věnuj, prosím, na chvíli pozornost tomuto dotazníku, který má za cíl prozkoumat, do jaké míry jsou pro Tebe a pro Tvoje spolužáky srozumitelné zastarávající a zastaralé výrazy. Zajímalo by mě také, jestli Ti výskyt takových slov ztěžuje četbu literatury, nebo Ti nijak nevadí.

Žádná odpověď nemůže být správná ani špatná. Nejlepší bude taková odpověď, která vystihuje Tvé porozumění daným výrazům.

Tyto vyplněné, anonymní dotazníky budou použité pro mou diplomovou práci „Slova zastarávající, zastaralá a historismy ve vyučování ČJL v nižších ročnících osmiletého gymnázia“.

Mnohokrát děkuji za Tvůj čas a pozornost.

Dominika Bůžková, studentka FF UK

VĚK: _____

POHLAVÍ:

M

Ž

1) Napiš alespoň jedno slovo, o kterém si myslíš, že je:

zastaralé _____

zastarávající _____

2) Tyto výrazy se dnes už příliš neuvžívají: **kabátec** (část oblečení) a **řemdich** (zbraň z doby husitské). Můžeme obě slova označit za slova zastaralá?

Liší se slovo **kabátec** od výrazu **řemdich**?

Jak, čím? Označujeme ho jiným termínem?

3) Když ve škole čtete starší literaturu, upozorňují vás vyučující na zastaralá slova a vysvětlujete si jejich význam?

4) Zjišťuješ si někdy význam zastaralého slova? Jak a kde?

5) Jak ovlivňuje výskyt zastaralých slov tvé čtení starší české literatury?

Komplikují ti zastaralá slova porozumění, nebo ti nijak nevadí?

Čteš takové texty rád?

- 6) „Ať byl sebevětší úpal mrazový nebo sluneční, nanejvýš že držel svůj nízký, ale baňatý cylindr se širokou střešou nad hlavou jako **parazol**.“

(Povídky malostranské, J. Neruda)

Nahrad' zastaralé slovo **parazol** výrazem novějším.

- 7) „U stolu v lenošce tmavozeleným **aksamitem** potažené seděla kněžna v bílém ranním obleku.“

(Babička, B. Němcová)

Svémi slovy vysvětli, co je to **aksamit**.

- 8) „Doskoč mně pro dva žejdlíky mlíka,“ velela matka. „Ale zaobal si krk“.

(Povídky malostranské, J. Neruda)

Přepiš větu tak, jak by ji řekla maminka v dnešní době.

- 9) **a)** „„Hned se mi klidte!“ hněvala se babička, hrozíc jim. Psi slyšíc hněvivý hlas babiččin a vidouce napřaženou ruku s plachetkou, zarazili se, myslíce: copak to má být? Děti také na ně lály a Jan zdvihl kamínek, chtěl jej po nich hodit, ale kamínek zalítl do strouhy.“

b) „„Hned se mi klidte!“ hněvala se babička a hrozila jim. Psi, jak uslyšeli babiččin hněvivý hlas a uviděli napřaženou ruku s šátkem, zarazili se a mysleli si: copak to má být? Děti jim také hubovaly a Jan zdvihl kamínek, chtěl ho po nich hodit, ale kamínek zalétl do strouhy.“

(Babička, B. Němcová)

V textu **a)** označ všechna slova, která se ti zdají zastaralá.

Čte se ti některý z obou úryvků lépe? Pokus se popsat proč.

10) „V roubené, chudé chýši, v drsném řeholním rouše žil pán, jenž se kdysi odíval sobolinou a drahými sukny a bytoval v rozlehlých síních královského Velehradu.“

(Staré pověsti české – O králi Svatoplukovi, A. Jirásek)

Vypiš z textu slova, která se ti zdají zastaralá, a nahraď je výrazy z dnešní doby.

11) Vysvětli, co daná slova znamenají

- cudný

- horlivý

- chrabry

- konejšit

- přitakat

- trýznit

- zarputilý

- zesinat

12) Četl/a jsi Babičku Boženy Němcové? ANO - NE

13) Četl/a jsi Povídky malostranské Jana Nerudy? ANO - NE

14) Četl/a jsi Staré pověsti české Aloise Jiráska? ANO - NE